

**Mit jelent zsidónak lenni?  
A zsidó kultúra**

**Kompetenciaterület:  
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák**

**10. évfolyam**

**Programcsomag: Toleranciára nevelés**

**A modul szerzője: Maksa Katalin**

**Címlapkép: szkc210\_04-05\_00**

## MODULLEÍRÁS

<b>Ajánlott korosztály</b>	15-16 évesek
<b>Ajánlott időkeret</b>	6 × 45 perc
<b>A modul közvetlen célja</b>	Az előítéletes gondolkodás természetének megtapasztalása, tudatosítása; a kirekesztettség helyzetének megélése; zsidó származású emberek sorsának, identitáskeresésének megélése; a zsidó kultúra megismerése
<b>A modul témái, tartalma</b>	Témái: népcsoportok, előítélet, másság, megemlékezés, lelkiismeret  Tartalma: Mit jelent zsidónak lenni? – a zsidósághoz tartozás érzésének motívumai; a zsidó vallás és a hagyományok, szokások, a zsidóság történeti sorsfordulóinak megismerése
<b>Megelőző tapasztalat</b>	7. évfolyam: <i>Zsidó naptár</i> című modul; 8. évfolyam: <i>Zsidó ünnepek</i> című modul
<b>A kompetenciafejlesztés fókuszai</b>	Önismerettel összefüggő kompetenciák: identitás, önállóság Önszabályozás: tolerancia, törődés, tekintet másokra Énhatékonyság-érzés: konstruktív self-érzékelés: egészséges önbizalom, belső kontroll A szociális kompetenciához szükséges kognitív készségek: információkezelés, problémakezelés Társas kompetenciák: empátia, társadalmi részvétel: csoporthoz tartozás
<b>Kapcsolódási pontok</b>	A NAT-hoz: Ember és társadalom; Magyar nyelv és irodalom; Művészetek Tantárgyakhoz: történelem, társadalomismeret, magyar nyelv és irodalom, osztályfőnöki óra Modulokhoz: 7. évfolyam: <i>Zsidó naptár</i> , 8. évfolyam: <i>Zsidó ünnepek</i>
<b>Támogató rendszer</b>	Attias, Jean-Christophe – Benbassa, Esther: <i>A zsidó kultúra lexikona</i> . Balassi Kiadó. Budapest, 2003; Kovács Éva – Vajda Júlia: <i>Mutatkozás. Zsidó identitás történetek</i> . Múlt és Jövő Kiadó. Budapest, 2002; Jólesz Károly: <i>Kincsestár. Talmudi legendák, haszid bölcsék és bölcsességek</i> . Akadémiai Kiadó. Budapest, 1996; Raj Tamás: <i>Zsidó vallás (források)</i> . Körösi Csoma Társaság. Budapest, 1988; Herbst Péterné Krausz Zorica: <i>Magyarországi zsidó ételek</i> . Minerva. Budapest, 1984; Muzsikás együttes: <i>Szól a kakas már. Magyar zsidó népzene</i> . MU-002, 2000; Lange, Nicholas de: <i>A zsidó világ atlasza</i> . Helikon – Magyar Könyvklub. Budapest, 2000; Oláh János: <i>Judaisztika</i> . Bookmaker. Budapest, 2005; Ember Mária: <i>Hajtűkanyar</i> . Katalizátor Iroda. Budapest, 1994; Diósi Ágnes: <i>Várj, madár!</i> Kávész Kiadó. Budapest, 1997; Fotóriporter, 2005/2.; Bonechi – Steimatzky: <i>Art and history of Jerusalem</i> . Firenze, 1999

## **Módszertani ajánlás**

A modul két 135 (3 × 45) perces alkalomra tervezett.

A terem beszélgetőkörre és csoportmunkára egyaránt alkalmas legyen. A sütés-főzés az iskola konyhájában vagy technikatermében is megvalósítható; ez utóbbi természetesen külön szervezést igényel a diákoktól és a pedagógustól.

A csoportok az érdeklődés és szimpátia alapján is alakulhatnak.

Az osztály érdeklődése, szellemi befogadóképessége alapján szűkíthetők, illetve bővíthetők a tevékenységek és a feladatok.

A támogató rendszerben felsorolt művek alkalmasak a differenciálásra is; a modul feladatainak témáiban alaposabban elmélyülni kívánó diákok számára ajánlhatók a könyvek megfelelő fejezetei.

A pedagógus feladata a helyi zsidó imaház rabbijának, kántorának tájékoztatása a modul céljáról, tartalmáról, feladatairól, tevékenységeiről.

A modul témája, tartalma és céljának megvalósítása kifinomult empátiát, toleranciát, érzékenységet, problémamegoldó képességet, illetve a téma alapos, biztos ismeretét feltételezi a pedagógustól.

Különösen fontos a tanári tapintat, az érzékenység, az empátia a zsidó származású, vallású diákok megnyilvánulásai iránt. Az értékelésben is különösen fontos a zsidó identitástudat összetevőinek átgondolása, a kirekesztődés fogalmának megértése, más kultúrák megismerésének, irántuk való nyitottság, érdeklődés megélése. Ha szükséges, a pedagógus pontosan tegyen különbséget a dolgok leírása, értékelése és az ítélet, előítélet között.

## **A modul mellékletei**

Tanári segédletek

P1 – A héber ábécé

P2 – *Szól a kakas már* című hangkazetta

Tanulói segédletek

D1 – A Knesszet előtti menóra, a Dávid-csillag és jelentéseik (d1)

D2 – Képek és szövegek a csoportmunka témáiról (I–V.) (d2)

D3 – Néhány héber jókívánság, üdvözlés, szólás (d1)

D4 – A zsidó étkezés jellemzői, néhány recept (d2)

D5 – A héber ábécé (d1)

D6 – Forrásgyűjtemény (d2)